

Nytt fortbildningsinstitut för läkare startar nästa år

Ett fortbildningsinstitut för läkare startar under våren 2001. Ett institut som sannolikt också kommer att ta över administrationen av SK-kurserna.

Bakom Institutet för läkares professionella utveckling (ILPU) står Läkarförbundet och Läkaresällskapet, som också räknar med Landstingsförbundet som grundare. Birgitta Strandvik, ordförande i Läkaresällskapet, säger:

– Det är väldigt viktigt att vi ser till att professionen står för läkarnas fortbildning eftersom det är där de medicinska kunskaperna finns.

– Det är kunskaper som utvecklas så oerhört snabbt och då måste en läkare, för att verkligen vara up to date och kunna erbjuda den bästa vården, ha en bra fortbildning. Där har *inte* arbetsgivaren tagit sitt ansvar och då vill vi i professionen hjälpa till och tillsammans med arbetsgivaren se till att det finns en kvalitetsmärkt fortbildning.

Bernhard Grewin, ordförande för Läkarförbundet lägger till:

– Jag tycker att det är viktigt att understryka att det här är ett gemensamt initiativ. Vi har ett nära samarbete mellan sällskap och förbund därför att vi har gemensamma och mycket klara intressen för professionen inom det här området.

»Vi har också ett ansvar»

Han trycker på att arbetsgivaren har ett ansvar för att få fortbildningen att fungera ute i alla delar av verksamheterna.

– Vi har naturligtvis också ett ansvar att se till att arbetsgivaren tar sitt ansvar – och det tar vi nu.

Han menar att flera av Läkarförbundets specialitetsföreningar och Läkaresällskapets sektioner idag driver ett framgångsrikt arbete med mycket hög kvalitet vad gäller fortbildningen.

– Men om vi kan stödja dem administrativt och organisatoriskt så är det bra. Det finns dessutom många mindre föreningar och sektioner som inte har de storas resurser och möjligheter, och där vill vi kunna vara inte bara ett stöd utan också en idégivare och diskussionspartner kring fortbildningsfrågorna.

Birgitta Strandvik berättar att läkarorganisationerna medvetet satsat på att få med sig landstingen i form av Landstingsförbundet därför att utan medverkan från det hållet kommer de aldrig att kun-

Läkaresällskapet och Läkarförbundet, här representerade av sina ordföranden Birgitta Strandvik och Bernhard Grewin, satsar stort på ett nytt fortbildningsinstitut för läkarna.

na få en fortbildning med kvalitetsmärkning. Hon understryker att det måste vara i landstingens intresse att ha välutbildade doktorer som följer med i utvecklingen.

Bernhard Grewin anser också att det är självklart och naturligt att läkarorganisationerna tillsammans med Landstingsförbundet, i egenskap av den stora arbetsgivaren i sjukvården, grundar det nya institutet.

– Jag tycker dock inte att vi ska glömma bort att vi redan skissat på att institutet vid sidan av sin styrelse ska ha ett vetenskapligt och pedagogiskt råd samt ett producentråd där vi kommer att samla alla aktörer med intresse för läkarnas livslånga lärande.

Ska styras av kårens behov

Läkarorganisationernas ambition är att framtidens fortbildning ska styras mer av kårens behov än av någonting annat. Birgitta Strandvik säger:

– Det är olyckligt att det har blivit så att läkemedelsindustrin har fått svara för väldigt mycket av fortbildningen, som delvis varit mycket bra för den har skötts av läkare. Fortbildningen har på något sätt varit styrd från industrin. Det

är ett av skälen till att vi tycker att vi måste ta tag i det här och försöka att göra den mer oberoende.

Både hon och Bernhard Grewin vill helst slippa prata om läkemedelsindustrin isolerat även om den är mest aktuell. De vill i stället vidga diskussionen till hela näringslivet då det gäller att i framtiden ställa upp ekonomiskt till exempel med sponsring, något som bör ske »på ett sätt som är rimligt och acceptabelt för alla parter».

Bernhard Grewin berättar att alla är väldigt förhoppningsfulla och ser fram emot bildandet av det nya institutet.

– Vi tror att det här kan bli ett mycket verksamt redskap för att lyfta fram behovet av kompetensutveckling för läkare, som är så oerhört viktig för sjukvårdens kvalitet, för patientsäkerheten och patientkvaliteten. Dessutom sätter vi stort hopp till att institutet i framtiden ska kunna bli en dynamisk idégivare till hur vi gemensamt med andra ska kunna utveckla och förbättra fortbildningen i framtiden.

Birgitta Strandvik tillägger:

– En sak som kan vara ett exempel på det Bernhard säger är att se till att stimu-

FOTO: BO HÅKANSSON

”Flytta över SK-kurserna till det nya institutet”

Flytta över ansvaret för SK-kurserna på det nya institutet som läkarorganisationerna är på väg att starta.

Det förslaget lämnade Socialstyrelsen i fredags till regeringen.

Det berättar myndighetens generaldirektör Kerstin Wigzell.

Läkarorganisationerna vill gärna att det blir så, men ställer samtidigt krav.

– Idag har ju Socialstyrelsen pengar från regeringen för att sköta administreringen av SK-kurserna. En förutsättning för att vi ska ta över är naturligtvis att pengarna följer med, kommenterar Birgitta Strandvik, ordförande i Läkaresällskapet.

Det handlar om 15 miljoner kronor om året.

Övertagandet kommer troligen att ske om ett drygt år, den 1 januari 2002. Det förutsätter emellertid att regering och riksdag går på Socialstyrelsens linje.

Kerstin Wigzell poängterar att efter en överflyttning får statens intresse förmedlas via att någon från Socialstyrelsen ingår i institutets styrelse eller adjungeras, beroende på vilken form institutet får.

Hon anser att det vore en bra lösning med en överflyttning.

– Då kan SK-kurserna integreras i ett större sammanhang i fortbildningen och det ser jag som den riktigt stora poängen.

Kerstin Wigzell berättar att hon länge haft ett frågetecken i bakhuvudet för om uppgiften att administrera SK-kurserna verkligen är något för Socialstyrelsen. Hon understryker vikten av att myndigheten hittar sina kärnverksamheter. »för vi har en enorm sillsallad av uppgifter idag».

– Ju mer vi kan slimma oss desto bättre är det, menar hon och vill sikta in Socialstyrelsens verksamhet på tillsyn och normering.

Tom Ahlgren

lera till utbildning av doktorer när det gäller läkemedel, något som är eftersatt. Där kan vi försöka initiera och stimulera till att man tar tag i den utbildningen, det tycker jag är en av de väldigt angelägna saker vi har att börja med.

Bernhard Grewin kommenterar:

– Absolut. Om det i institutets producentråd ingår olika intressenter för läkarnas fortbildning, bland annat representanter för läkemedelsråd, SBU och fakulteter, är det klart att det kommer fram många bra och spännande idéer om vad vi kan och måste göra framöver.

»En beständig realitet»

Grundarna har ambitionen att institutet "blir en beständig realitet". De har därför tagit fram en kvalificerad beräkning av vad det kommer att kosta. Läkarförbundet är mycket förmöget medan Birgitta Strandvik påpekar att Läkaresällskapet däremot inte är särskilt rikt.

– Det mesta vi har är låst så vi har begränsade möjligheter. Men det är en prioriteringssak, så vi sätter till allt vi kan för institutet är en mycket viktig sak.

Bernhard Grewin tillägger:

– Vi har planerat att avsätta tillräckligt mycket medel för att klara driften under tre år. Under denna tid kan vi på ett säkert sätt etablera institutet och självklart också sätten att få inkomster så institutet där efter blir självförsörjande.

Han ger ett exempel på finansiering:

vi kommer att ta betalt för kvalitetsgranskning av utbildningsaktiviteter. Vi kommer inte att *få* betalt för det, vi kommer att *ta* betalt för det.

Birgitta Strandvik instämmer:

– Det är faktiskt viktigt. När vi kräver av landstingen som arbetsgivare att de ska se till att fortbildning sker, vilket ju sker i alla större företag, så är det klart att de har rätt att kräva att det finns en kvalitetsgaranti. För att skicka läkare på utbildning bör man ju veta att det är bra kvalitet. Och det är det ansvaret som vi vill ta.

Ser inga hinder

Idag ser läkarorganisationerna inga hinder för att institutet ska komma till stånd. Det baserar de på en mycket positiv inställning i en arbetsgrupp med representanter från dem själva samt Landstingsförbundet och Landstingsdirektörerna.

Målet är att institutet ska bildas före sommaren 2001, men en förutsättning är ett positivt politiskt beslut i Landstingsförbundet. Där tycker VD Bibbi Carlsson att idén med fortbildningsinstitutet är positiv och intressant:

– Frågan är ännu bara på tjänstemannnivå, men vi har informerat den politiska ledningen. Något politiskt beslut blir det dock inte förrän tidigast i januari.

Mer än så kan hon inte säga nu. »men i januari kan du nog få mycket mer».

Tom Ahlgren

Detta är ILPU

Det nya fortbildningsinstitutet för läkarna kallas ILPU (Institutet för läkares professionella utveckling).

Tanken är att det ska bildas under våren 2001 av tre huvudmän, Läkarförbundet, Läkaresällskapet och Landstingsförbundet.

Dessa tre organisationer ska ha representanter i styrelsen, där eventuellt också en representant från Socialstyrelsen kommer att ingå eftersom myndigheten släpper SK-kurserna till institutet.

En del av institutet utgör det Pedagogiska och vetenskapliga rådet med företrädare för Läkarförbundets specialitetsföreningar och Läkaresällskapets sektioner.

Alla medicinska specialiteter ska engageras i ett referent- och nätverkssystem som ska inventera utbildningsbehov och planera och kvalitetsgranska den utbildning som institutet förmedlar eller upphandlar.

Ett viktigt forum för dialog om fortbildningen

En annan del av institutet utgör Producentrådet.

Där ingår betydelsefulla producenter och sponsorer av utbildning, medicinska fakulteterna, Läkemedelsindustriföreningen, Sjukvårdsleverantörernas förening, SBU och läkemedelskommittéer. Producentrådet är tänkt som ett viktigt forum för dialog om fortbildningens utformning och inriktning.

I vardera rådet blir det tio ledamöter. Institutet får även ett kansli med 4-5 anställda.

Efter tre år ska institutet vara självförsörjande

Efter tre år med en garanterad driftbudget från grundarna beräknas institutet bli självförsörjande och finansieringen ska då ordnas bland annat via avgifter från de fortbildningsproducenter som anlitar institutet för information, innehållsdeklaration och kvalitetskontroll av utbildningsutbudet.

Institutet tycks också komma att få ansvar för SK-kurserna.

Kostnaderna för att administrera den kursverksamheten förutsätts täckas av statliga medel. Det handlar i dagsläget om 15 miljoner kronor om året.

Tom Ahlgren